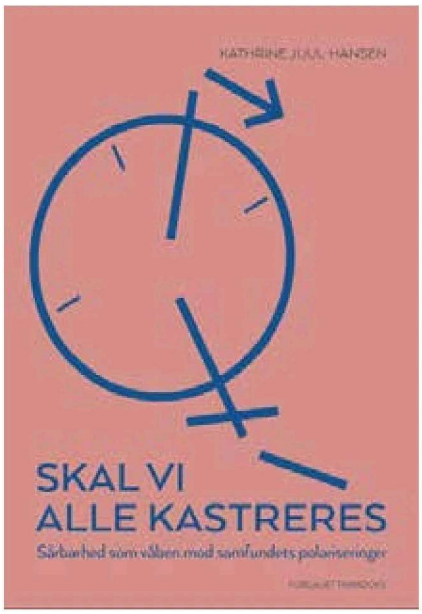
SÅRBARHED SOM MIDDEL – OG ANSVAR

Kathrine Juul-Hansen: Skal vi alle kastreres. Sårbarhed som våben mod samfundets polariseringer. Forlaget Paradoks. 168 sider, kr. 245.

Kathrine Juul-Hansen er psykoterapeut MPF og cand.scient.soc i psykologi og virksomhedsstudier fra RUC. Teoretisk tager hun i sit daglige virke udgangspunkt i eksistentiel psykoterapi, det psykodynamiske samt gestaltterapien.

Juul-Hansen har skrevet en engageret og sympatisk bog, som er målrettet alle. Bogen introducerer indledningsvis Freud og Jung og myterne om Ødipus, Elektra og Narcissus. Særligt tager hun udgangspunkt i Jungs teori om det mandlige og kvindelige i individets indre, som hun dog samtidig og relevant problematiserer i en 2024-kontekst. Forfatterens budskab, som hun gentager bogen igennem, er, at "Selvværdet findes lige dér i vores sårbarhed, i kastrationen. Heri ligger også ligeværdet mellem mennesker og mellem køn." (s.7). Heraf følger også bogens lidt særprægede titel.

Tesen er, at individets indre og ydre (det omgivende samfund) påvirker hinanden gensidigt. Ved at stå i egen sårbarhed og være i kontakt med denne kan individer forbinde sig med hinanden og herigennem skabe mindre polariserede og mindre narcissistiske samfund. Det er en smuk og besnærende tanke, som dog fremstår reduktionistisk, fordi bogen trods sin tese ikke forholder sig til det ydres påvirkning af det indre.

Hvad betyder samfundsmæssige strukturer, diskurser, lovgivning og krav etc. for individets vilkår og muligheder for at stå i egen sårbarhed og blive mødt og rummet i denne af sit omgivende samfund, så forbundethed kan opstå?

Hvad betyder klassekvotienter, inklusionstankegangen og øgede præstationskrav for både elever og lærere i folkeskolen i denne sammenhæng? Hvad betyder krav om hurtigere valg og gennemførelse af videregående uddannelse for unge i relation til bogens sårbarheds-tese?
Hvad betyder et ad åre accelereret arbejdsmarked med øget kompleksitet i opgaveløsningen og krav til denne? Hvad betyder øgede krav til den enkelte medarbejders personlige egenskaber og kompetencer?

Ved kun at forholde sig til det indres påvirkning af det ydre tillægger forfatteren i mine øjne individet et urimeligt og urealistisk ansvar for at forandre samfund til det bedre. Suppleres ovennævnte spørgsmål med socioøkonomiske, kulturelle, religiøse og intersektionelle perspektiver som fx køn, seksuel orientering, geografi og etnicitet bliver urimeligheden i mine øjne større. Fra den sociologiske forskning er det velkendt, at individer i samme samfund mødes med vidt forskellige krav og reaktioner givet deres sociodemografiske udgangspunkt. Karikeret formuleret kunne man spørge, om en homoseksuel, vestjysk mands muligheder for at stå i egen sårbarhed og blive mødt og rummet i denne af sit omgivende samfund er de samme som en heteroseksuel kvindes muligheder i indre København?

Juul-Hansens ærinde er prisværdigt, og hun adresserer vigtige emner som MeToo, magtforhold, polarisering, og hvad hun betegner som narcissistiske samfundstendenser. Desværre fremstår gennemgangen heraf en kende overfladisk, ligesom bogens disposition forekommer mig en anelse forvirrende.

Anders Marthedal
Cand.scient.soc.
Psykoterapeut MPF